

Nr 105

Av herrar Domö och Eskilsson, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag under fjärde huvudtiteln angående Ändrad organisation av det militära veterinärväsendet m. m.

Under fjärde huvudtiteln, centrala förvaltningsmyndigheter, framföres ett förslag till ändrad organisation av det militära veterinärväsendet. Förslaget grundas i huvudsak på ett betänkande, som den 18 september 1958 avlämnades av 1954 års utredning angående vissa personalkårer inom försvaret.

Inom det militära veterinärväsendet ha under de senaste åren gjorts vissa ändringar och avvikelser med hänsyn till nedskrivningen av arméns hästbestånd och kravet om förbättrad livsmedelskontroll. Några tjänster ha sålunda tillsatts på förordnande och två beställningar, som kunnat frigöras, ha t. v. ställts till försvarets sjukvårdsstyrelses förfogande. Därjämte har en beställning tillkommit vid arméintendenturförvaltningens förplägnadsbyrå för livsmedelskontroll i samband med upphandlingar m. m. En anpassning till ändrade förhållanden har därigenom skett.

Beträffande den centrala ledningen av militärveterinärväsendet har arméintendenturförvaltningens häst- och veterinärmaterielbyrå indragits fr. o. m. innevarande budgetår och ersatts med en hästsektion, som inordnats i den nyinrättade centralbyrån inom arméintendenturförvaltningen. Denna förändring tillkom efter förslag av 1956 års förvaltningssakkunniga. Överfältveterinären, som tidigare varit chef för häst- och veterinärmaterielbyrån, blev i stället chef för hästsektionen. Beställningen hänfördes i lönehänseende till Ao 26 från Bo 1 samtidigt som den överfördes från arméintendenturförvaltningens personalförteckning till fältveterinärkårens.

I statsutskottets av riksdagen godkända utlåtande nr B 34 till 1958 års riksdag framhölls att vissa skäl talade för att det militära veterinärväsendet överfördes från arméintendenturförvaltningen till försvarets sjukvårdsstyrelse. Uttalandet föranleddes av att riksdagens år 1957 församlade revisorer med särskild motivering hade framfört denna åsikt.

Det nämnda betänkandet från 1954 års utredning, som lagts till grund för Kungl. Maj:ts förslag, har för yttrande varit utsänt till ett flertal myndigheter. Överfältveterinären, som är den främste målsmannen för veterinärtjänsten inom försvaret, har emellertid icke beretts tillfälle att yttra sig.

I olika sammanhang framfördes i remissyttrandena kritik mot utredningens förslag.

Veterinärstyrelsen och försvarets sjukvårdsstyrelse, vilka myndigheter få anses ha den största sakkunskapen av remissinstanserna rörande veterinär-

medicinen och det veterinära tjänsteutövandet, ha framhållit såsom felaktigt att utredningen vid sitt bedömande har fäst ett mycket stort avseende vid särskiljande förhållanden beträffande veterinärutbildningen och tjänsteutövningen i olika slag av veterinärbefattningar. Andra myndigheter ha också påpekat, att djursjukvård och hygienisk livsmedelskontroll ha beröringspunkter.

Det får framhållas, att alla veterinärer ha sådan grundutbildning, att den över huvud taget kvalificerar dem för veterinärtjänster med praktisk inriktning. Efter veterinärexamen förekommer det fortbildningskurser, som äro särskilt meriterande för innehav av ordinarie befattningar av vissa slag. I allmänhet erhålla veterinärerna ordinarie anställning först tämligen lång tid efter avlagd examen. Under de första åren bestrida de vikariatförordnanden av skilda slag och förvärva därigenom en allsidig erfarenhet. De veterinärer med specialkompetens, som anställas vid försvaret såsom livsmedelshygieniker, kunna därför mycket väl tillfälligt tjänstgöra såsom vikarier i djursjukvårdande befattningar, likaväl som innehavare av sistnämnda befattningar på samma sätt kunna användas i hygientjänster. Samtliga aktiva militärveterinärer inneha f. n. kompetens för ordinarie statsveterinärtjänst, enär de genomgått härför föreskriven särskild utbildning.

Det finnes därför ej skäl för att de tre veterinärer, vilka såsom hygieniker avses för arméintendenturförvaltningen och sjukvårdsstyrelsen, skola vara civila tjänstemän och icke civilmilitärer, vilket utredningen föreslagit. Fördyranden och andra olägenheter skulle uppkomma om de tre veterinärerna icke tillhöra fältveterinärkåren och icke stå till överfältveterinärens disposition. Olägenheter uppkomma också i rekryterings- och befordringshänseenden inom fältveterinärkåren. Tidigare voro vissa läkartjänster i sjukvårdsstyrelsen civila. Dessa tjänster ha emellertid överförts till civilmilitära beställningar.

Mot förslaget att av kostnadsskäl avveckla kategorien bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren synes intet vara att erinra. Invändningar ha i remissyttranden gjorts emot att de skola ersättas av befattningshavare, som benämnas militärunderveterinärer. I stället har föreslagits, att de böra kallas fältveterinärstipendiater. Tidigare ha dylika befattningshavare funnits vid armén och f. n. finnas fältläkarstipendiater för fältläkarkårens rekrytering. De veterinärkandidater och unga veterinärer, som avses till befattningarna, skola inneha kompetens för yrkesverksamhet, och de komma att föreläggas självständiga arbetsuppgifter. Det kan icke vara till fördel, att de skola bära en benämning, som kan befaras karakterisera dem såsom yrkesutövare av lägre klass än veterinärer i allmänhet.

Beträffande den centrala ledningen av veterinärtjänsten vid försvaret föreligger olika förslag. Kungl. Maj:t biträder utredningens, att överfältveterinären överflyttas till arméledningen. Försvarets sjukvårdsstyrelse och veterinärstyrelsen förorda, att beställningen placeras i sjukvårdsstyrelsen. Fjölårets riksdag liksom riksdagens revisorer ha, vilket tidigare anförts,

framhållit, att mycket talar för det sistnämnda alternativet. Överbefälhavaren påpekar i sitt yttrande, att statsutskottet i utlåtande har uttalat sig för en mera fullständig samordning av den militära sjukvårdens ledning och begärt en utredning härom. Frågan om det militära veterinärväsendets centrala ledning bör, anser överbefälhavaren, närmare prövas i detta samband.

Sedan många år har överfältveterinären varit placerad i arméintendenturförvaltningen, där arbetsuppgifterna fortfarande och så länge avvecklingen av arméns hästbestånd pågår, äro av ej ringa omfång. Tjänstevägarna med denna placering äro invanda, och det synes ej finnas anledning att tillskapa ett nytt provisorium i avvaktan på de ytterligare utredningar som behådas rörande försvarets högsta ledning och försvarets sjukvårdsstyrelse, då också ledningen av militärveterinärväsendet slutligt skall omprövas.

Med stöd av vad ovan anförts hemställles,

att Kungl. Maj:ts förslag rörande det militära veterinärväsendets organisation nu icke måtte föranleda några andra riksdagens beslut än

att fältveterinärkårens reserv minskas till trettio i fredstid tjänstgöringsskyldiga befattningshavare och

att kategorien bataljonsveterinärer vid fältveterinärkåren avvecklas och ersättes med fältveterinärstipendiater.

Stockholm den 26 januari 1959

Fritiof Domö

Carl Eskilsson